

Toelichting op de jaarrekening 2019 en Begroting 2021, GGD Gelderland-Zuid, 20 april 2020

Vragen gesteld door raadsleden en antwoorden

1) *Herman Katteler (Gemeente Heumen)*

In het Jaarverslag 2019 GGD onder Veilig Thuis, pagina 46 over Werkvoorraden wordt gesteld: 'we haalden de wettelijke termijnen niet altijd'.

Vraag: waarom wordt zo summier gerapporteerd waarbij voor de lezer geen duidelijkheid bestaat over de mate van afwijking van de gestelde wettelijke termijnen? Het lijkt wel verhullend taalgebruik.

Weliswaar kennen we uit halfjaar-rapportages concretere cijfers, maar zouden jaarcijfers hier niet passender zijn?

Dit is een keuze die we in het jaarverslag hebben gemaakt. In de maandelijkse en halfjaarlijkse rapportages zijn we daar heel transparant over. Ook in de eerstvolgende rapportage die (via het College) naar de raden zal worden gestuurd, wordt aangegeven welke wettelijke termijnen we wel halen en welke niet.

In een overzichtelijke tabel ca pag 46 staat dat vanuit de Politie een groot deel van de meldingen ontvangen wordt.

Vanuit Gezondheidszorg beduidend minder. Ik neem aan dat onder dit laatste ook valt: huisartsen. Het rijk heeft met name ook huisartsen opgeroepen signalen van mogelijke mishandeling door te geven. Hoe is het verklaarbaar dat vanuit deze groep toch relatief weinig signalen doorkomen?

Het klopt dat tussen de 65 en 70 % van de meldingen van de politie afkomstig zijn. We zien overigens dat de afgelopen weken de politiemeldingen iets meer dalen, het totaal aantal meldingen blijft dan wel gelijk. Ik zou de vraag hoe het komt dat vanuit de zorg/huisartsen minder signalen komen graag willen beantwoorden, maar ik weet dat niet precies. Het is wel mooi om te verwijzen naar de link die op de laatste sheet staat over de CBS cijfers. Daar kun je per regio zien en binnenkort ook per gemeente, waar de meldingen vandaan komen. We gaan zelf dit jaar inzetten op het onderwijs, omdat daar relatief meer meldingen vandaan zouden moeten komen. Omdat je ervanuit kunt gaan dat in iedere klas mogelijk 1 kind kan zitten waar dit aan de orde is.

2) *Kees van Galen (Gemeente Wijchen, D66)*

We zien in een aantal gemeenten een lage vaccinatiegraad. Is die verder afgenomen sinds het jaar ervoor? Is dat onrustbarend?

Vooraf de HPV cijfers zijn zeer laag in diverse gemeenten? Wat doet de GGD om die omhoog te krijgen? Er zal een relatie zijn met religie, in hoeverre is er ook sprake van 'eigenwijze yuppen-angst' aangezien de graad in Nijmegen slechts 73% is?

De vaccinatiegraad lijkt stabiel te zijn. Ten aanzien van HPV zitten wij in Gelderland-Zuid boven het landelijk gemiddelde. Om dit omhoog te krijgen gaat de GGD het gesprek aan met jongeren en ook met de ouders, waarbij een goede uitleg voorop staat en het respect voor ieders afweging. In zijn algemeenheid zien we dat er zorgen zijn over bijwerkingen en onvruchtbaarheid. Goede voorlichting is hierbij belangrijk. In 2021 zal de HPV worden ingevoerd ook voor jongens. De bredere toepassing zal mogelijk de zorgen en aarzelingen doen afnemen. De vaccinatie wordt voor jongens ter bescherming tegen een aantal specifieke kankers ingezet.

Tenslotte, het RIVM rapporteert over de HPV vaccinatie als de kinderen 14 jaar zijn. Wij zien dat een aantal jongeren, op latere leeftijd, zelf vervolgens terugkomen met de vraag of ze alsnog kunnen worden gevaccineerd. Dit betekent dat de vaccinatiegraad in werkelijkheid wat hoger is.

Christiaan de Lange (Gemeente Buren, PCG)

- Is het ziekteverzuim Corona-gerelateerd?
De GGD kent zonder corona ook ziekteverzuim. Het ziekteverzuim is 2% gestegen in de 'corona-tijd'. Wij testen (haast) niet onze eigen medewerker. Sommige mensen hebben dusdanige klachten dat het corona zou kunnen zijn. Een enkeling is getest vanwege hun rol in de crisisorganisatie; deze waren positief (dus besmet met corona).
- De aankoop van grond zijn toch geen kosten (maar is een investering).
Dat is juist, de uitzetting van de lasten die benoemd bij de begroting 2021 zijn de financieringslasten ofwel de rentelasten, dus niet de investeringslasten.
- Veilig Thuis: de kosten stijgen fors, (in 2020 nog meer als in 2021) maar welke gevolgen heeft dit voor de resultaten in 2021 met betrekking tot de kwaliteit van de zorg aan de cliënten?

Zoals in de begroting is aangegeven is de doelstelling om voor 70 % binnen de wettelijke termijn te handelen. Daarmee geven we ook aan dat we een werkvoorraad accepteren. Met het aantal mensen dat we nu kunnen inzetten op basis van deze begroting en op basis van een efficiëntere inrichting, halen we 70% binnen de termijn..

3) *Ramon Postulart (Gemeente Druten)*

Verwachten we voor het inhalen van taken dat er extra (lees externe) kosten gemaakt worden. Ongeveer vergelijkbaar wat we eerder met Veilig Thuis hebben meegemaakt met de achterstand destijds. Hier is nu in de begroting geen ruimte voor.

Taken zullen waar dat moet gedeeltelijk worden ingehaald om aan de (wettelijke) verplichtingen te kunnen voldoen. Ook eigen medewerkers kosten geld als dit bovenop hun reguliere werkzaamheden komt. In dat geval maken interne- of externe kosten niet uit. Wat we ook doen is sommige werkzaamheden substitueren. Deze werkzaamheden komen dan te vervallen om de crisisorganisatie te kunnen draaien. Verder is nog niet duidelijk wat de hele bestrijding van de Coronacrisis kost, er gaat veel capaciteit in om en dus ook veel geld. Een inschatting van hoeveel is nog niet te maken. Daarbij is ook nog niet helder in welke mate en op elke wijze financiering van het rijk hierin voorziet.

4) *John Brom (Gemeente Nijmegen, Stadspartij DNF)*

Komen er tussentijds financiële meldingen nu het coronavirus veel van de organisatie GGD vraagt?

Wij maken over de eerste drie maanden de managementrapportage voor het Dagelijks Bestuur op. Hier worden alle financiën op een rij gezet. Ook als er ten aanzien van financiering uitzicht is op welke compensatie dan ook, dan zullen wij het bestuur van de GGD hierover informeren. Uiteraard zijn er nog veel onzekerheden waardoor de rapportage slechts een indicatie geeft die nog fors af kan wijken in de toekomst.

5) *Ton vd Bergh (Gemeente Nijmegen, Stadspartij DNF)*

Op welke wijze komt Veilig Thuis nu achter de voordeur bij vermoedelijke stijging van huiselijk geweld ten tijde van de coronacrisis?

Op het moment dat wij een telefoontje krijgen, van de politie of op een andere manier, dan gaan wij nog steeds op dit soort situaties af. Ook doen wij nog regulier onze huisbezoeken. Hierbij nemen wij

dan alle Coronamaatregelen in acht. Wij hebben inmiddels ook beschermingsmateriaal, dus als dat nodig is kunnen wij daar ook gebruik van maken. In die zin gaan wij nog steeds op huisbezoek, maar dan moet er eerst wel een melding zijn.

- 6) Inge van Dijk (Gemeente Nijmegen, VVD): Er is een opschaling tbv Corona geweest bij infectieziekten (van 17 naar 170, incl. inhuur). Bij sheet 7 werd vermeld dat er "extra inzet van (eigen) medewerkers (plusuren)" is. de vraag is "betekent dat de opschaling bij team infectieziekten voornamelijk wordt gerealiseerd door eigen personeel anders in te zetten? Zo ja, is dat dan budget neutraal?"

Dat is niet budgetneutraal, er worden extra diensten gedraaid. 's Avonds en in het weekend werkt de GGD door. Recent hebben wij de avonduren afgeschaald, maar elk weekend wordt zaterdag en zondag doorgewerkt. Dat doen wij met onze eigen mensen van Infectieziekten, maar ook met mensen van onder andere Jeugdgezondheidszorg, Gezond Leven en toezicht kinderopvang. Eigenlijk worden van bijna alle afdelingen mensen ingezet om deze opgeschaalde crisisorganisatie te bemensen. Ook hebben we medische co-assistenten ingehuurd. Verder worden ook materiele kosten gemaakt. Dus nee, de crisisorganisatie is zeker niet budget neutraal.

- 7) Eline Schiks (Gemeente Buren, D66)

Hartelijk dank voor het opstellen van de presentatie van de GGD. Mevrouw Pieters gaf zojuist aan dat enkele zaken/projecten worden doorgeschoven naar later 2020 of 2021 i.v.m. de Corona-crisis. Hoe wordt er bepaald of deze zaken worden doorgeschoven of afgesteld? Hebben gemeentes/wethouders ruimte om hierin nieuwe afwegingen te maken?

Voor sommige zaken is uitstel nu in ieder geval geen afstel, denkt u b.v. aan de wettelijk verplichte bezoeken die wij afleggen in het kader van toezicht van kinderopvang. Daar horen wij 100 % van te halen. Momenteel worden de toezichthouders ook ingezet bij het bestrijden van de Coronacrisis. Later in het jaar zullen wij het toezicht wel in moeten halen. Ook in andere werkveleden worden afwegingen gemaakt. Zo worden casussen van tuberculosebesmetting vanzelfsprekend opgepakt, dat kunnen wij niet laten liggen. Wat we daar momenteel niet doen, zijn bijvoorbeeld preventieve acties richting migrantenpopulaties. We zullen met elkaar moeten bekijken wat dit jaar kan en wat ook noodzakelijk is gezien de bescherming van de volksgezondheid. Maar we zullen zeker hierover in overleg treden.

- 8) Quirijn Lokker (Gemeente Nijmegen, GroenLinks)

Naar aanleiding van het stukje over de corona taken van de GGD tijdens de presentatie: Vrij specifiek, maar omdat er specifiek over de corona maatregelen wordt gesproken wilde ik toch kijken of ik deze hier kan stellen. We ontvingen signalen dat mensen die PGB budgethouder zijn en in normale omstandigheden (dus niet corona gerelateerd) gebruik moeten maken van beschermingsmiddelen erg moeilijk aan deze middelen kunnen komen, en dat het niet duidelijk is waar deze mensen terecht kunnen. Kan de GGD daar iets over zeggen?

Deze vraag is niet zozeer een vraag aan de GGD, maar aan de DPG vanuit de verantwoordelijkheid voor de GHOR. Er lijkt vanuit VWS binnenkort een oplossing te komen voor de vraag van mantelzorgers/PGB-ers om PBM. De bedoeling is om hen via de apotheken te gaan voorzien van PBM.

- 9) Bernard Flier (Gemeente Buren, PCG)

- Een vraag m.b.t. Veilig Thuis:

Begrotingswijziging: Ik hoor dat er ingezet wordt op het terugdringen van de meldingen.

Waarom dan nu al een begrotingswijziging terwijl er nog geen zicht is op de effecten van de ambitie om het aantal meldingen terug te dringen? Immers is er afgelopen jaar ook al een begrotingswijziging aangevraagd mede om diezelfde reden?

Lucelle benadrukt dat wij door meer adviezen te geven een ambitie hebben om op termijn meldingen te voorkomen. We zullen deze adviezen wel moeten geven en we krijgen nu in het eerste kwartaal 19% meer meldingen binnen dan het gemiddelde van 2019. In de begroting zijn we uitgegaan van een toename van 10%. Voor dit jaar vragen we 8 ton, terwijl we vorig jaar 7 ton extra hebben gevraagd. T.o.v. vorig jaar is dat 1 ton meer, terwijl wij daar relatief meer voor doen. Dus in die zin kan er gezegd worden dat wij efficiënter werken. Voor volgend jaar zit de stijging vooral in het aantal onderdelen (meldingen en adviezen). Dus daar zit een kostenstijging in.

- Als de besparingsvoorstellen (daling lasten) gerealiseerd worden, hoe noodzakelijk is dan de begrotingswijziging VT voor 2020 en 2021? Is dit, mede gezien de vorige vraag niet voorbarig?

Zie antwoord voorgaande vraag. De stijging van de lasten zit in de stijging van het aantal meldingen en adviezen. Ondanks de besparingen stijgen de lasten in totaal als gevolg van stijgende aantallen.

- Ik heb het in de meerjarenstrategie gemist, maar hoe geeft de GGD invulling aan het 'aantrekkelijk werkgeverschap'. Met andere woorden: hoe houdt de GGD de medewerkers voor langere tijd gebonden en interessant voor de ZZP van nu?

Wij doen ons best om een goede werkgever te zijn, waar het plezierig is om te werken. Wij constateren dat onze mensen vanuit de 'publieke gedachte' gemotiveerd zijn, dat trekt hen. Dat zien we ook in deze Coronatijden. Een enorme gedrevenheid, de samenwerkingsbereidheid en die stap meer willen zetten, ik vind dat illustratief voor een organisatie als je het hebt over een goede werksfeer en collegialiteit. Goed werkgeverschap bevat natuurlijk meer facetten, we hebben daar aandacht voor en geven daar zo goed mogelijk invulling aan.

- 10) Vraag Inge van Dijk (Gemeente Nijmegen, VVD): "Hoe realistisch is de besparingsmogelijkheid bij VT monitoring en overdracht lokale veld? En zij verwijst dan naar de sheet waarin wordt aangegeven dat de samenwerking en de ketenaanpak een uitdaging is en nog niet zo makkelijk is.

In de sheet is ten onrechte monitoring en overdracht lokale veld gezet. Overdracht lokale veld hoort daar niet bij, het gaat alleen maar om monitoring. En monitoring gaat erom dat wij nog na 3 maanden, een jaar en anderhalf jaar contact hebben en zicht houden op de veiligheid, nadat wij een dienst voorwaarden & vervolg of onderzoek hebben ingezet. Daar hebben wij nu 15 uur voor, dat is vorig door de VNG bedacht als norm. We hebben afgesproken hier 12 uur voor te nemen. Dan hebben wij daarbij wel de wijkteams nodig die ons daarbij kunnen helpen. Dus ik ga ervan uit dat we dat moeten kunnen realiseren. Daar sturen wij onze medewerkers op. Natuurlijk kost de ene monitoring zaak minder en de ander meer, maar ik ga ervan uit dat gemiddeld gezien deze besparingsmogelijkheid te realiseren is.

- 11) Marek Voeselek (Gemeente Nijmegen, D66)

Algemeen:

- Zou u mij de cijfers van het ziekteverzuim en de ontwikkeling hiervan kunnen overleggen? Helaas heb ik deze niet terug kunnen vinden in de jaarstukken.

Ziekteverzuim GGD 2019 was 5,8 %, dat was ook in januari en februari het geval. Het ziekteverzuim in maart en april is gestegen naar 8 %.

Nieuwkomers:

- Onder de Algemene Gezondheidszorg valt onder de subkop 'nieuwkomers' enkel nieuwkomers uit het buitenland? Of vallen hier ook nieuwe inwoners uit een andere gemeente (buiten regio Gelderland Zuid) in Nederland onder?

Onder nieuwkomers verstaan wij nieuwkomers die uit het buitenland komen en hier verstaan wij zeker geen inwoners onder die verhuizen tussen gemeenten.

Schoolverzuim:

- Vindt de begeleiding van verzuimende ROC-studenten ook plaats na het achttiende levensjaar?

Antwoord schoolverzuim is "ja", zolang ze op het ROC zijn begeleidt de JGZ hen bij het ziekteverzuim.

Meldingen gemeente Nijmegen (p.47):

- Ten opzichte van jaarverslag 2018 is in jaarverslag 2019 meldingen vanuit sociaal netwerk vervallen? Hoe kan dit verklaard worden?

Op pagina 47 van het jaarverslag staat dat 5% van de meldingen uit het sociaal netwerk komt.

Begroting 2021

12) Algemeen:

- Is de Pneumokokken-vaccinatie al gekwantificeerd voor Gelderland Zuid? Valt deze vaccinatie eveneens onder het Rijksvaccinatieprogramma?

Meningokokken-vaccinatie valt onder het RVP en daar zijn we momenteel volop mee bezig. We zien wel een lager opkomstpercentage dan die van vorig jaar, waarschijnlijk komt dat door Corona. We hebben onze werkwijze moeten aanpassen, we hebben geen massale groepsvaccinaties meer, maar kleinere groepen per locatie/gemeente. Pubers worden in tijdslots uitgenodigd en worden op gepaste afstand van elkaar toegeleid naar hun vaccinatie.

13) Wordt er samenwerking gezocht met andere GGD-regio's met betrekking tot het inhalen van taken die nu minder prioriteit hebben? Met name samenwerking met GGD-regio's die het relatief rustig hebben ten aanzien van het COVID-19-takenpakket.

Alle GGD'en hebben hun eigen reguliere werkzaamheden EN bevinden zich in een crisisorganisatie. De uitdaging om dit te combineren kennen we allemaal, al zal de balans in de noordelijke regio's anders zijn. Waar we elkaar kunnen helpen, dat doen we. Zo hebben een aantal regio's in de crisisbestrijding bijgesprongen (bijvoorbeeld in Brabant), als zij zelf geen of nauwelijks besmettingen hadden. Voor de reguliere (wettelijke) taken, staan we allemaal aan (dezelfde) lat.

14) *Peter van 't Schip (Gemeente Wijchen, Wijchen Lokaal)*

Jaarstukken 2019: 6.11 Beleidsindicatoren

Apparaatskosten per inwoner is Euro 5,0 boven begroting. Hoe is dat ontstaan?

De apparaatskosten geven de totale lasten van de GGD weer per inwoner. In de begrotingskolom staat een bedrag van 63 euro per inwoner, bij de realisatie staat 68 euro per inwoner. Het bedrag van 63 euro is niet juist. De totale lasten van de begroting 2019 gedeeld door het aantal inwoners is 66 euro per inwoner. Het verschil met de realisatie van 2 euro (68-66) heeft te maken met de extra opbrengsten en de daarmee samenhangende extra lasten ten opzichte van de begroting.

Externe inhuur van totale loonsom is 6% ipv 3%. Hoe is dat ontstaan?

De extra (flexibele) inkomsten worden deels uitgevoerd door medewerkers die niet in vast dienst zijn. Dat kan via een payrollconstructie zijn of via een uitzendconstructie. We kiezen hiervoor om het WW risico te beperken indien de inkomsten wegvallen. We houden hierbij rekening met de afweging tussen het risico enerzijds en goed werkgeverschap en de investering in nieuwe medewerkers anderzijds.

15) *Inge van Dijk (Gemeente Nijmegen, VVD)*
Veilig Thuis.

* Agv Coronamaatregelen zien we landelijk een stijging van het aantal meldingen bij Veilig Thuis. Ook politie constateerde meer situaties met huiselijk geweld. In het verleden hebben we moeite gehad om de meldingen bij Veilig Thuis te verwerken. Er waren wachtlijsten. Hoe is dit nu? Zijn er wachtlijsten, kunnen de extra aanvragen aan?

* Preventief meer adviezen geven, waardoor meldingen kunnen worden voorkomen. We gaan wel uit van groei in het aantal meldingen en daarom is een begrotingswijziging nodig voor 2020 en 2021. Hoe verhoudt zich dat met elkaar. Als er meer adviezen kunnen worden gegeven zou dat een afname van het aantal meldingen kunnen hebben en zou dat druk weg kunnen nemen in de ketensamenwerking.

* Hoe realistisch is de besparingsmogelijkheid bij "VT - monitoring en overdracht lokale veld". Voor de komende jaren extra geld nodig en er is bij de sheet over VT aangegeven dat samenwerking ketenaanpak een uitdaging is en dus nog niet zo makkelijk is.

Er zijn nog steeds werkvoorraden, zoals wij dat noemen. We lopen die in, bij team politiemeldingen zijn dit 40 op dit moment en in de backoffice zijn dit er 60. Over de werkvoorraad berichten wij transparant in de kwartaalrapportage, de eerstvolgende kwartaalrapportage komt er binnenkort aan. De stijging van de meldingen is op dit moment hetzelfde als in januari, februari en maart. Circa plus 20 % t.o.v. vorig jaar. Wij merken dat wij de werkvoorraad op dit moment kunnen inlopen. Dat heeft mogelijk te maken met dat iedereen nu thuis werkt en dat alle werkgroepoverleggen, bijeenkomsten en studies nu niet aan de orde zijn. Het is een ambitie om door adviezen meldingen te voorkomen. We hebben nu wel te maken met meldingen. Ook adviezen geven kost tijd. De toename van de meldingen is gebaseerd op realisatie van vorig jaar en eerste maand van januari (geëxtrapoleerd naar geheel 2020 en 2021).

(de laatste vraag is beantwoord bij 10)

- Wanneer is het weerstandsreserve op niveau, is hier een lange termijnplan voor?"

Wij kunnen het weerstandsniveau aanvullen tot aan de streefwaarde, als wij bij de jaarrekening een positief saldo overhouden en dit kunnen toevoegen aan de algemene reserve. Of dit de komende jaren lukt, daar is nog niets over te zeggen.

- Buffer infectieziekten bestrijding als besparing. Is nu niet voldoende voor huidige pandemie. Wanneer heeft u zicht op de extra kosten en kunnen de raden daar meer informatie over verwachten? Kunt u daarbij ook een doorkijkje geven naar 2021 en verder omdat de pandemie langdurige gevolgen kan hebben?

Er is inderdaad in de besparingennotitie een budget van €35.000 opgenomen betreffende het infectieziekten uitbraakbudget. Idee was dat als er een uitbraak zou zijn (bijvoorbeeld rota-virus), de desbetreffende gemeente(n) een factuur voor de inzet zouden krijgen. Dit was uiteraard opgeschreven voor de Coronacrisis. De uitgaven voor de infectieziektenbestrijding zijn momenteel hoog; we weten echter niet hoe het Rijk gaat voorzien in de financiering van de inzet van de GGD'en. Wij maken over de eerste drie maanden de managementrapportage voor het Dagelijks Bestuur op. Hier worden alle financiën op een rij gezet. Uiteraard zijn er nog veel onzekerheden waardoor de rapportage slechts een indicatie geeft die nog fors af kan wijken in de toekomst. Ook als er ten aanzien van financiering uitzicht is op welke compensatie dan ook, dan zullen wij het bestuur van de GGD hierover informeren.

15) *Eward Boorsma (Gemeente Nederbetuwe)*

U noemde in uw presentatie dat u op heeft kunnen schalen in de bestrijding van COVID-19 van 17 personen naar 170. De bestrijding van dit virus is absoluut nodig. Nu we de jaarrekening 2019 en begroting 2021 bespreken, past ook een vraag om inzicht te hebben in de kosten die hiermee gemoeid zijn.

Vraag: Kunt u indicatief aangeven wat deze 6 weken voor u extra uitgaven heeft gezorgd?

Wij maken over de eerste drie maanden de managementrapportage voor het Dagelijks Bestuur op. Hier worden ook de financiën op een rij gezet.

16) *Irma Tetteroo-Baldinger (Gemeente Buren, VVD)*

Worden de meerkosten a.g.v. Corona verdeeld n.a.v. het aantal besmettingen of het aantal inwoners?

De wijze van financiering van de meerkosten zijn op dit moment nog duidelijk. De VNG is hierover in gesprek met het Rijk. Infectieziektenbestrijding is een uniforme, wettelijke taak vanuit de Wet Publieke Gezondheid. Deze taken worden gefinancierd op basis van het aantal inwoners. Het is echter aan het bestuur om de wijze van verdeling van de lasten vast te stellen.

17) *Mathijs Jonkers (Gemeente Nederbetuwe)*

Kunt u de raden een versie van de sheets doen toekomen, waarbij de in deze bijeenkomst mondeling gecorrigeerde fouten in de sheets zijn verbeterd?

De sheets zijn aangepast